

POSTANOWIENIE

Dnia 23 czerwca 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Czubik (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Leszek Bosek

SSN Marek Dobrowolski

w sprawie ze skargi S.

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w Krakowie w sprawie o sygn. I AGa 263/24,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 23 czerwca 2026 r.,

- I. stwierdza, że w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w Krakowie w sprawie o sygn. akt I AGa 263/24 nastąpiła przewlekłość postępowania;**
- II. przyznaje S. od Skarbu Państwa – Sądu Apelacyjnego w Krakowie sumę pieniężną w wysokości 3 000 (trzech tysięcy) złotych za okres od 11 grudnia 2023 r. do 23 czerwca 2026 r.;**
- III. zaleca Sądowi Apelacyjnemu w Krakowie wyznaczenie terminu posiedzenia apelacyjnego w sprawie I AGa 263/24 nie później niż w terminie trzech miesięcy od dnia doręczenia odpisu niniejszego postanowienia;**
- IV. nakazuje Sądowi Apelacyjnemu w Krakowie zwrócić S. kwotę 200 (dwieście) złotych uiszczoną tytułem opłaty od skargi;**
- V. przyznaje od Skarbu Państwa – Sądu Apelacyjnego w Krakowie na rzecz S. kwotę 240 (dwieście czterdzieści) złotych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego za czas po upływie tygodnia od dnia**

doręczenia niniejszego postanowienia do dnia zapłaty tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu skargowym.

D.Z.

Leszek Bosek   Paweł Czubik   Marek Dobrowolski

UZASADNIENIE

Pismem z ... kwietnia 2026 r. S. (dalej: „Skarżąca”), reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika, złożyła skargę na przewlekłość postępowania prowadzonego przed Sądem Apelacyjnym w Krakowie w sprawie I AGa 263/24, wnosząc o: 1. stwierdzenie przewlekłości ww. postępowania sądowego, 2. zalecenie Sądowi Apelacyjnemu w Krakowie podjęcia niezwłocznych czynności, zmierzających do rozpoznania sprawy, w szczególności wyznaczenia terminu rozprawy albo posiedzenia niejawnego celem rozpoznania apelacji w terminie 2 miesięcy od dnia rozpoznania skargi, 3. przyznanie od Skarbu Państwa na rzecz Skarżącej kwoty 20 000 zł, 4. zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych.

W uzasadnieniu skargi wskazano m.in., że sprawa wpłynęła do Sądu Apelacyjnego 29 lipca 2024 r. Pomimo upływu blisko dwudziestu jeden miesięcy, sprawa pozostaje nadal w toku i nie została merytorycznie rozpoznana. W sprawie nie wyznaczono terminu rozprawy, a czas rozpoznania apelacji nie jest znany stronom. Czas oczekiwania przekroczył rozsądne granice przewidziane standardem sprawności postępowania sądowego.

Przedmiotem sprawy jest roszczenie o zapłatę, a więc spór o charakterze gospodarczym, w którym szybkość rozpoznania ma szczególne znaczenie choćby ze względu na wysokość dochodzonego roszczenia oraz wysokość odsetek, co w sumie może zachwiać płynnością finansową pozwanego i uniemożliwić Skarżącej skuteczne dochodzenie należności. Długotrwałe pozostawanie sprawy w stanie nierozpoznania narusza pewność obrotu gospodarczego, utrudnia planowanie działalności przedsiębiorcy, wpływa na możliwość dochodzenia należności i destabilizuje sytuację majątkową Skarżącej. Przy tym, sprawa nie należy do

kategorii uzasadniającej tak długi okres oczekiwania wyłącznie z uwagi na stopień zawłóci. Nawet przy uwzględnieniu obciążenia Sądu i organizacji pracy wymiaru sprawiedliwości, okres niemal 2 lat oczekiwania na rozpoznanie apelacji w sprawie gospodarczej pozostaje nadmierny.

W piśmie z ... maja 2026 r., które wpłynęło z Sądu Apelacyjnego w Krakowie, wniesiono o oddalenie skargi, a w przypadku jej uznania – o przyjęcie mniejszej kwoty odszkodowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (t.j. Dz.U. 2023, poz. 1725; dalej: „ustawa o skardze na przewlekłość”), strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie zmierzające do wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie trwa dłużej niż to konieczne dla wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych i prawnych albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego (przewlekłość postępowania). Dla stwierdzenia, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, należy w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd w celu wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie albo czynności podjętych przez prokuratora prowadzącego lub nadzorującego postępowanie przygotowawcze w celu zakończenia postępowania przygotowawczego lub czynności podjętych przez sąd lub komornika sądowego w celu przeprowadzenia i zakończenia sprawy egzekucyjnej albo innej sprawy dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego. Dokonując tej oceny, uwzględnia się łączny dotychczasowy czas postępowania od jego wszczęcia do chwili rozpoznania skargi, niezależnie od tego, na jakim etapie skarga została wniesiona, a także

charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej zawichości, znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania (art. 2 ust. 2 ustawy o skardze na przewlekłość).

O przewlekłości postępowania można mówić zarówno wtedy, gdy sąd nie podejmuje żadnych czynności, jak i wtedy, gdy je podejmuje, ale są one nieprawidłowe i w ich następstwie dochodzi do zwłoki w rozpatrzeniu sprawy (postanowienie Sądu Najwyższego z 24 lutego 2016 r., III SPP 53/15). Na znaczenie sprawnego rozstrzygnięcia sporów sądowych, jako jednego z elementów zagwarantowanego konstytucyjnie prawa do sądu, zwraca się uwagę w literaturze (S. *Pikulski*, J. *Szczechowicz*, *Ludzki wymiar prawa a przewlekłość postępowania sądowego* (w:) *Księga Jubileuszowa Profesora Tadeusza Jasudowicza*, Toruń 2004, s. 353 i n.).

Ustawa o skardze na przewlekłość nie określa wprost, jaki okres oczekiwania na rozpoznanie sprawy należy uznać za nieuzasadnioną zwłokę. W dotychczasowym orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmowano, że o przewlekłości postępowania apelacyjnego można zasadniczo mówić w przypadku bezczynności sądu drugiej instancji polegającej na niewyznaczeniu rozprawy apelacyjnej, która trwa co najmniej 12 miesięcy (postanowienia Sądu Najwyższego: z 12 maja 2005 r., III SPP 96/05; z 16 marca 2006 r., III SPP 10/06 oraz z 21 marca 2006 r., III SPP 13/06). Podobnie przyjmował Naczelny Sąd Administracyjny (postanowienia NSA: z 7 lipca 2006 r., I OPP 64/06; z 24 kwietnia 2008 r., I OPP 16/08 oraz z 4 czerwca 2008 r., I OPP 20/08).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy, stwierdzić należy, że naruszono w niej prawo do sądu w aspekcie rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki. Bezspornym faktem jest, że akta sprawy wraz z apelacją strony pozwanej wpłynęły do Sądu Apelacyjnego w Krakowie 29 lipca 2024 r. (k. 120 akt sądowych). Sąd dokonał czynności wstępnych (rejestracja sprawy, wylosowanie sędziego sprawozdawcy). Postanowieniem z 5 września 2024 r. oddalono wniosek pozwanej o zwolnienie od kosztów sądowych, natomiast postanowieniem z 19 grudnia 2024 r. – w składzie trzyosobowym – rozpoznano zażalenie na to orzeczenie. Następnie, postanowieniem z 4 lutego 2025 r.

referendarz sądowy w Sądzie Apelacyjnym oddalił wniosek Skarżącej o nadanie klauzuli wykonalności wyrokowi I instancji. W dniu 13 lutego 2025 r. zarządzono przesłanie pełnomocnikowi Skarżącej odpisu apelacji pozwanej (k. 159 akt sądowych). Zarządzeniem z 25 kwietnia 2025 r. złożono akta w archiwum w oczekiwaniu na termin rozprawy (k. 170 akt sądowych). Dalszych czynności w sprawie Sąd Apelacyjny nie podejmował.

Powyższe ustalenia przesądzają o zasadności skargi i skutkują przyjęciem, że w zaskarżonym postępowaniu zaszła przewlekłość procedowania. Niezależnie od argumentów powołanych w piśmie, które wpłynęło z Sądu Apelacyjnego w Krakowie (takich jak znaczne obciążenie Sądu), niewyznaczenie terminu rozpoznania sprawy przez prawie 2 lata od dnia wpływu akt do Sądu, narusza standard rozpoznania sprawy sądowej bez nieuzasadnionej zwłoki. W orzecznictwie Sądu Najwyższego wskazuje się, że znaczny wpływ spraw, problemy kadrowe i obciążenie sędziów pracą pozostają bez wpływu na stwierdzenie przewlekłości postępowania w sprawie, w której wniesiono skargę (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 21 marca 2006 r., III SPP 13/06). Obciążenie pracą, liczba spraw oraz stan kadry orzeczniczej co najwyżej prowadzić mogą do stwierdzenia, że przewlekłość postępowania w konkretnej sprawie nie jest wynikiem zaniedbań, czy też uchybień ze strony sądu. Jednakże to na Państwie spoczywa obowiązek zorganizowania warunków należytego sprawowania władzy jurysdykcyjnej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 16 marca 2006 r., III SPP 10/06; postanowienie Sądu Najwyższego z 7 lipca 2022 r., I NSP 204/22).

Uwzględniając skargę, wobec sformułowania przez Skarżącą stosownego żądania, Sąd Najwyższy miał obowiązek przyznać od Skarbu Państwa sumę pieniężną, o której mowa w art. 12 ust. 4 ustawy o skardze na przewlekłość. Wskazany przepis określa granice rzeczowej rekompensaty (2 000 – 20 000 zł), a także stanowi, że wysokość sumy pieniężnej, we wskazanych granicach, wynosi nie mniej niż 500 zł za każdy rok dotychczasowego trwania postępowania, niezależnie od tego, ilu etapów postępowania dotyczy stwierdzona przewlekłość postępowania.

Skoro postępowanie sądowe w niniejszej sprawie rozpoczęło się 11 grudnia 2023 r. (prezentata Sądu Okręgowego, k. 3 akt sądowych) i do tej pory nie

zakończyło się prawomocnie, to Sąd Najwyższy przyznał Skarżącej sumę pieniężną w wysokości 3 000 zł za okres od 11 grudnia 2023 r. do 23 czerwca 2026 r.

Jednocześnie Sąd Najwyższy zalecił Sądowi Apelacyjnemu w Krakowie wyznaczenie terminu posiedzenia apelacyjnego w sprawie I AGa 263/24 nie później niż w terminie trzech miesięcy od dnia doręczenia odpisu postanowienia Sądu Najwyższego.

Ponadto nakazano Sądowi Apelacyjnemu w Krakowie zwrócić Skarżącej kwotę 200 złotych uiszczoną tytułem opłaty od skargi oraz przyznano jej od Skarbu Państwa – Sądu Apelacyjnego w Krakowie kwotę 240 złotych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia postanowienia Sądu Najwyższego do dnia zapłaty tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu skargowym.

Mając powyższe na względzie, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji postanowienia.

D.Z.

[r.g.]

Leszek Bosek Paweł Czubik Marek Dobrowolski